Anul III Arad, Sâmbătă 1 (13) Maiu 1899 **Nr. 84**

REDACTIA
Arad, Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria pe un an fl. 10; pe ½ an fl. 5; pe ¼ an fl. 2.50; pe 1 lună fl
N-rii de Duminecă pe an fl. 2.—
Pentru România și străinătate: pe an 40 franci.
Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRATIA
Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE:
de 1 șir garmond: prima-dată 7 cr.; a doua oară 6 cr.; a treia-oară 4 cr. și timbru de 30 cr. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sûnt a se plăti înainte.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

Anul III. Numĕr de Duminecă **Nr. 18.**

Frământări.

In vieața nóstra națională biserica și scóla sunt zidurile tari de apărare. E deci lucru natural, cu dușmanii să caute dacă nu se dărîme această cetate de apărare, apoi cel puțin să facă pe ici pe colo câte o spărtură.

De câte ori însă cei rei s'au năpustit asupra bisericii ori școalei române, fii credincioși au sărit toți în apărare. Le au și știut mântui până acum. Tăria noastră se pare însă că numai d'aci încolo va fi pusă la încercare.

Eată de ce o firesc că azi Românimea întreagă așteaptă cu oare-care neastâmpăr *alegerea de episcop la Arad.*

E vorba de o faptă mare aici, e vorba de a ne alege un bărbat care pe lângă că va trebui să apere așezămintele chezășuite nouĕ prin legĕ, apoi va mai avea și marea datorie de a face pace și liniște între fii bisericei, dintre cari unii se frământă a pune capăt felului de stăpânire bisericească din lungul șir de ani trecuți, ear' alții luptă cu o adevărată desnădejde pentru a nu lăsa să se rupă firul domniei — *neamurilor,* cum am numit-o noi, pentru a scoate din certurile aceste numele *fostului* episcop, acum ajuns metropolit.

Ear frământarea aceasta ține de mult. S'a întețit și înverșunat cu deosebire în zilele din urmă, așa că un potop de sudălmi și cuvinte grele curg asupra tuturor acelora, cari nu vor de viitor episcop pe Prea Cuviosia Sa d. archimandrit Aug. *Hamzea.* Lupta se pórtă nu numai în foile românești, ci chiar și în cele *ungurești,* și e cel puțin ciudat și bănuitor că cestea din urmă sprijinesc grozav pe d. A. Hamzea.

In lupta aceasta au fost atacați cu adevĕrată sĕlbătăcie îndeosebi prietenii nostri. Li-s'a asvîrlit în față că sunt chiar vênzători, și încă nu numai de biserică, ci și de neam.

Ocările vin mai ales dela frați cari pe lângă că nu se închină bisericii noastre ortodoxe române, dar pe lângă aceasta nici nu cunosc durerile noastre. Pentru-că de unde Doamne, „Gazeta" dela Brașov și „Tribuna" dela Sibiiu, conduse amêndouĕ de directori *uniți,* să cunoască mai bine lucrurile *de aici* de cum le cunoaștem noi, născuți și crescuți aici?

N'am rĕspuns deci fraților certăreți ci aducêndu-ne aminte de cuvintele lui Isus Christos: *„Eartă-le lor, Doamne, căci nu știu ce fac"*, ne am vĕzut de lucru, zicêndu-ne: **E treaba sinodului aradan** *pe cine să aleagă episcop!*

Vorba e că ni s'a aruncat în față invinuirea că noi suntem împotriva candidatului *naționalist* și că pe acesta vrem sĕ-'l doborîm spăriind lumea cu . . . *unirea.* Spusesem adecă cu un prilej, ca *frații dela Brașov și Sibiiu să ne lase în pace,* că și-vor Românii drept credincioși de răsărit pe cine să aleagă.

Nici noi nu suntem atât de tari, în cât să siluim un Sinod a alege un episcop *rĕu,* și nici Sinodul Aradului nu este alcătuit din oameni păcătoși, în cât fără luminile cuminților dela Sibiiu și Brașov să lucreze împotriva *chiar a propriei lor biserici.*

Tot așa de puțin e de crezut, că bărbați ca Veliciu, dr. Oncu, Mangra și alții adunați în jurul lor, să-și vîndă nația, când știut este că în aceste părți tocmai ei au fost întotdeauna cei mai neobosiți luptători naționali.

Dar fiindcă frații nostrii se folosesc întruna de vorbe mari pentru a acoperi cu ele gânduri *mici,* ean' să stăm puțin de vorbă.

Cum adecă: Preacuviosia Sa dl A. Hamzea **naționalist?** Dar' de unde ați scos-o și pe aceasta? Că noi, acești cari îl cunoaștem de când a venit aici, îl știm numai că întotdeauna a luptat cu *stăpânirea ungurească impotriva partidului național român.*

In viața lui *o singură zi n'a făcut* parte din partidul național, până-ce amicii nostri cari sunt împotriva d-sale au fost și sunt fruntași între fruntași! Au stat prin temniți *pentru națiune,* pe când *„neamurile"* toate se tolăneau la căldura și bunătățile puterii, căci d'un pătrar de veac *turcește* au stăpânit diecesa Aradului.

Candidatură *națională?*

Dar' de ce n'ați spriginit atunci candidatura la mitropolie a P. S. Sale Episcopului *Popea,* icoana cea mai scumpă ce ne-a mai rĕmas din *vremurile mari,* când el a fost mâna dreaptă a marelui *Șaguna,* el a fost president al comitetului național, el a ajuns să îmbătrânească în cinste că împotriva-i nici dușmanii n'au ce zice! El e bărbatul cu înaltă învĕțătură, încât chiar zilele trecute, Academia Română s'a simțit a-și face șieși cinste, alegêndu-l membru. El e întruparea bunătății și a blândeței, el e dulcele grăitor al poporului și păstorul, care capul și-l pune pentru turmă!

Unde a'ți fost atunci voi *naționaliștilor* fără prihană?

Și ne învinuiți pe noi că ne îndoim de bunătatea sfatului ce vine de la frații *uniți?* Și că am voi să speriem lumea cu rĕul unirei? Dar' cereți deslușiri chiar dlui Hamsea asupra uneltirilor unite pentru a strica pacea între credincioșii ortodocși mai ales de prin Bănat — chiar *alaltăeri s'au făcut mărturisiri în Sinod*— și veți vedea dacă avem ori nu cuvênt să vĕ rugăm: Nu ne omorîți cu grija și dragostea voastră pentru soartea bisericii ortodoxe, căci acésta poartă pecetea *națională,* ear' cel care mai ales se îmbulzește cu sfatul, nu este decât un mare fariseu papistaș!

Dar' dacă vĕ doare sufletul de candidatură *națională,* în toată biserica ortodocsă n'ați găsit decât pe dl Hamzea?

Cei, în solda căror stați, știu însă că nu dl Hamzea ar fi fost ori este candidatul *naționalist*; și dacă totuși vĕ împinge să susțineți aceasta, sunt d'o rea credință, care încurênd are să ajungă la o aspră judecată.

SINODUL DELA CARANSEBEȘ. Cuvêntul de deschidere al Sinodului rostit de P. S. S. episcopul Popea a fost primit cu aplause. Cuvêntul acesta îl publicăm în altă parte a foii noastre. Consistorul din Caransebeș n'a primit întregirea salariilor preoțești, d'asemeni nici Sinodul și astfel nefiind omogenitate. se va ține congresul național. Congresul se va deschide la 16/28 Maiu.

*

Cehii și Nemții. In una din ultimele ședințele dietei din Boemia a venit vorba și despre mandatele deputaților nemți, cari, părăsind încă în Februarie anului trecut ședințele dietei din sesiunea d'atunci, nu au venit să iee parte nici anul acseta la ședințele. Presidentul dietei, prințul *Lobkovit* îi poft se de mult pe deputații Nemți, ori să vină în dietă ori să'și scuze cumva lipsa; ei însă n'au făcut nici una, nici alta. De atunci trecu timpul de trei ori atât de ung cât e trebuincios pentru a fi declarați ca lipsiți de mandate; și totuși s'a trecut treaba cu vederea și cu tăcerea, până-ce acum câteva zile un deputat ceh radical ceru să le aplice prescripțiunea.

Presidentul deputaților cehi-tineri *Dr Engel* însă a propus să se amâne afacerea din nou, ceia-ce s'a și întâmplat. Se crede, că această purtare împăciuitoare a Cehilor îi va îmblânzi intru câtva pe Nemți pentru a fi mai primitori de înțelegerea, pe care a pus-o la cale ministru-president contele *Thun.*

*

Conferența pentru așa zisa „desarmare", *propusă de țarul rusesc* **Nicolae II,** *se va întruni, după cele din urmă știri în ziun de* **19 Maiu** *stil nou, la Haaga, orașul de căpetenie al țerei Olanda. Pentru a preîntimpina ori-ce rătăciri și nădăjduiri deșarte, ce le hrăneau și hrănesc încă mulți foarte mulți oameni neștiuitori d'ale mersului și rostului întêmplărilor și lucrurilor, ear' și ear' se spune lumei și popoarelor din partea guvernelor, că nici pomeneală, să vină acolo, la conferență, vorba despre drepturile naționale, sau despre vr'o altă chestiune ce s'ar atinge de învoelile și contractele de față între state.*

Deci, nimeni să nu-'și facă gânduri frumoase, că acolo se va vorbi și despre naționalitățile apĕsate. Nimic.

Nici chiar la „desarmare" nu se va ajunge; cu nici un singur soldat nu se vor împuțina armatele; mare de tot câștig va fi, dacă se va hotărî, că de acum nainte să nu se mai urce numĕrul soldaților și corăbiilor.

Conferența va ține mai multe luni.

Desbaterile din Sinod.

Joi, 11 Maiu, a. m. Ședința VIII.

După o intervenire inoportună a dlui Bocșan, care de altfel în fiecare zi vorbește, procesul verbal al ședinței precedente se verifică.

Inainte de a intra în ordinea de zi, dl **Oncu** face interpelarea:

Are presidiul cunoștință despre dispositiunile administrative, prin cari e interzis încassarea speselor de cult prin organele administrative comunale? Și ce fel de atitudine și pași intenționează să ia pentru regularea acestei afaceri, atât de importante pentru mersul și progresul regulat al causelor noastre bisericești și școlare?

Presedintele arată, că într'adevĕr din guvernism și rĕutate pentru Români, slujbașii administrativi nu dau nici un ajutor, ba sunt agresivi în astfel de treburi. E de părere, ca viitorului episcop să i-se facă chestie de conștiință a intervenì pe lângă guvern și *să caute a lecui temeinic rĕul.*

Iga. Pap în chestia ajutorării gimnasiului din Brad, spune că nu se poate da nimic, deoare ce nu avem bani.

Presidiul întreabă Sinodul: dacă n'ar fi bine să ne ocupăm de afacere după ce vom asculta raportul comisiei de scontrare?

Dl P. Truța crede, că decisie meritorică tot nu s'ar putea aduce, deoare-ce nu e vorba numai de un ajutor incidental, ci ni se cere un ajutor permanent. Aceasta numai după ce consistorul se va fi pronunțat, putem hotărî și noi. Trebue deci a se aștepta părerea celor douĕ consistoare.

Dl T. Ceontea susține, să se dea ajutor din fondul gimnasial (capital 8000 fl.) ori din venitele mânăstirii Bodrog.

Dl V. Mangra. In cuvinte calde arată însemnătatea culturală a gimnasiului din Brad. Cunoaște stările de acolo. E necesitate de ajutor, ear' la noi în diecesă, tocmai pentru că nu am putut face gimnasiu, *necesitatea de a avea o școală medie există,* și e cert, că Bradul mai mult militează înspre noi, ear' nu înspre Sibiiu.

Nu e de părerea comisiei, ci *să se dea un ajutor din fondul gimnasial.*

D Em. Ungureanu. Crede că Sinodul nu ar face bine dacă ar decide fără a'și da seamă de unde să ia banii.

Nu primește nici propunerea comisiei, dar nici pe a d-lui Ceontea, care precisează de unde să se ia banii.

E de părere, ca Sinodul să primească următoarea propunere:

Considerând că susținerea și eventuala complectare a gimnasiului gr. or. român din Brad se privește de necesară în interesul culturei și creșteri tinerimei noastre, petițiunea di-

recţiunei gimnasiului din Brad se transpune consistorului din Arad cu îndrumarea, ca acest consistor în privinţa necesităţii subvenţiunei să se pună în legături cu consistorul archidicesan şi în casul, dacă subvenţiunea se va dovedi de arzêndă şi va afla resursele pentru acoperirea acestei subvenţiuni, la timpul seu să vină cu raport şi propunere în Sinod.

D. V Babeş. Cuvêntul în primul rênd este al consistorului archidiecesan. Acesta nu a fost însă întrebat, nu ştiu dacă într'adevêr archidiecesa ar fi aşa de sêracă, încât gimnasiul e avisat acum la mila noastră. Apoi e vorba, că din colecta de 42 000 fl. ce s'a făcut, o parte covîrşitoare s'a dat la Sibiiu şi de altfel ştie, că archidiecesa *are bani* pentru acest scop.

D. P. Rotariu, ca membru în comisia de scontrare, spune că nu sunt bani nici pentru trebuinţele diecesei. Replică la acuzarea d-lui Ceontea că am voi să trecem uşor peste chestii

D. St. Antonescu arată, că nici din fondul gimnasial, nici dela mănăstirea Bodrogului nu se poate da. Primeşte părerea d-lui Truţa.

D. Oncu constată că toţi vreau să ajute. E vorba însă ca să ne dăm seamă bine de toate; crede să se deslege chestia aşa, că să zicem: *Consistorul nostru să ajute după putinţă*! Primeşte părerea d-lui Truţa.

După o lungă discuţie, se primeşte prounerea d-lui Ungureanu cu 31 voturi.

D. Ign. Pap. face cunoscut sortea mai multor peţiţii adresate consistorului.

Joui după ameazi. Şedinţa IX

D. Rotariu îşi dă demisia din membru al comisiei de scontrare. Se trimite la comisia organisătoare.

Raportul comisiei epitropeşti.

D. Sava Raicu, raportor, face o amănunţită dare de seamă asupra atât a lucrărilor din consistor în ceea-ce priveşte versul averilor cumpărate pe seama singuratecelor comune precum şi a încassărilor făcute. In aceiaşi vreme arată activitatea din protopopiate. Raportul e plin de cifre şi asămănări, întocmite cu mare luare de seamă.

Propune luarea la cunoştinţă.

D. P. Miulescu ţine să dea câte va lămuriri, ca nu cum-va să se creadă că în protopopiatul d-sale (B. Comloş),ar fi negligenţă.

D P. Truţa în privinţa afacerii cu restanţele de dare a sesiilor preoţeşti, arată că unii preoţi ani de zile nu au plătit şi astfel au îngreunat sesiile cu mii de fl. restanţe, pentu cari apoi autorităţile pun execuţie reală şi astfel se împedică întregirea parochiilor.

P. Rotariu aduce la cunoştinţa Sinodului că într'o afacere de aceasta d-sa a reuşit să câştige *sentinţă judecătorească, în virtutea căreia sesiile nu pot fi executate*, ci preoţii cari nu plătesc.

D. Ungureanu propune ca aceasta să se aducă la cunoştinţă obştească de consistor, ca astfel preoţii să fie cu grijă în viitor.

D. M. Boeşan învinueşte consistorul şi provoacă şi pe protopopul Chişineului, Dr Trailescu, care-i trage apoi o lecţie zdravănă, ear Sinodul cu adevărat îl huiduieşte pe taica Moise, care nu respectă ordinea.

Tipografia diecesană.

Dl Veliciu arată că administraţia acestei averi, lăsată ca fond de fostul metropolit, se face *într'un chip nu se poate mai nenorocit*. Mai ales în cea ce priveşte datoriile, trecute ca activ la fond, din ele abea s'ar putea scoate fie numai o parte mică. Sunt cambii expirate, dar' neprotestate, unele fără giranţi.

E zdrobitoare din vorbirea d sale îndeosebi aceea parte, unde arată în ce chip uşuratic şi neiertat s'au început procese pentru încasarea sumelor ce unii datorează. Sunt persoane împrocesuate cari nu trăesc, alţii cari nu au avere, dar' totuşi li-s'a făcut proces, ear' cheltuelile s'au dat din tipografie (*procese purtate de dl Dr. T. Popescu*), *va să zică din* averea bisericească, şi sumele ce datoraşii nu pot plăti nici odată, sunt trecute şi ele ca—*avere, ca fond., lăsată de fostul metropolit*. Aşa, că din pretinsa fondaţie de 57.000, abea dacă există în realitate două treimi.

Dl Ceontea arată greutăţile cu administrarea acestei tipografii şi se scuză că d-sa nu e de vină dacă dintre pretenţiuni multe nu se vor putea încassa. D-sa încă cu 10 ani nainte propusese lievidarea, căci vedea că astfel nu se poate administra.

D. Velciu rectifică: Nu te am acuzat pe D-Ta!

D. Mangra sprijineşte propunerea comisiei. Arată, cum chiar d-sale i s'a făcut proces pentru nişte tipărituri pe care *nu le-a comandat* şi despre cari s'a dovedit ulterior că s'au tipărit la Rèthy! După procedură a trebuit să dovedească însă d-sa că nu datoreşte, pus fiind să jure (ca preot) ori să plătească.

D. T. Ceontea vrea să facă istoricul procesului. Se naşte un mare sgomot, căci oratorul face digresiuni.

D. Lengher în mijlocul unui sgomot crescând zice că i surprins (*Risete mari*), că se vorbeşte atâta, şi totuşi mai lungeşte şi d-sa vorba.

D. Zigre laudă pe mitropolitul şi zice că şi d-sa a lucrat mult. Comisia financiară însă nu şi-a făcut datoria.

D. Veliciu îi replică în chestie personală

D. Raicu să miră că d. Zigre, ca om bătrân întărită spiritele aruncând învinuiri nedrepte. Il şi execută în chip măiestru.

Discuţia se închide şi se porneşte propunerea comisiei.

SINODUL ARCHIDIECESAN DIN SIBIIU.

— Raport special al „Tribunei Poporului" —

Sibiiu, 28 Aprilie.

Şedinţa a doua.

După cetirea şi verificarea protocolului din şedinţa primă se votează mai multe concedii după care dl profesor dela Braşov, Dr. Iosif Blaga face o propunere de înţelesul ca comisarii conferenţelor învăţătoreşti, după adunări să se întrunească la Sibiiu, unde să discute asupra celor esperiate şi să vină cu propuneri. S'a predat comisiei şcolare aceasta propunere.

Comisia verificătoare a propus sinodului întărirea dlui deputat, asesorul *Nicolae Cristea*, ales la Sălişte în locul rămas vacant în urma morţii regretatului Dr. Nicolae Maier. Sinodul l'a verificat.

Comisia financiară raportează că după Metr. Miron n'a rămas nici o dispositie testamentară şi că prin urmare biserica e moştenitoarea averii de 25.000 fl. S'a făcut o propunere în legătură cu rămasul după Miron, ca obiectele ce aveau să se vêndă, acelea care vor fi de folos în reşedinţă, să se cumpere pentru fondul instruct.

Din banii rămaşi se va pune basele unui fond pentru ajutorarea preoţilor celor mai harnici din archidiecesă. Până la anul viitor se vor face şi literele fundaţionale.

Şedinţa de Marţi dim.

Şedinţa aceasta s'a început la orele 10 a. m. Singurul obiect pus la discuţie a fost întregirea venitelor preoţeşti resp. referada comisiei organisătoare asupra raportului consistorial.

Referentul comisiei organisătoare, Dl I. A. de Preda a propus ca să se primească ajutorul, cu condiţia însă ca suma întreagă să fie pusă la disposiţia consistorului care se împartă ajutoarele.

In contra acestei propuneri s'a ridicat deputatul V. Dămian, protopop în Brad şi a pledat pentru respingerea, respective neprimirea ajutorului dat în condiţii aşa de grele şi atât de vătămătoare intereselor noastre bisericeşti şi naţionale.

Asupra acestei chestii s'a născut o discuţie care a durat aproape patru oare.

După ce şi-a desvoltat contra propunerea dl Dămian a urmat dl Blaga care într'o vorbire mai lungă arată cum se împinge biserica spre administraţia publică şi insistă asupra primejdiilor ce le va aduce cu sine primirea ajutorului de stat.

Metrop. dă unele deslușiri şi zice ca să se primească propunerea comisiei, ca astfel preoţimea să se dee prilej a se convinge, că e un bagatel ceea ce capătă de la stat. Mai târziu ea însaşi va abzice de ajutor.

A vorbit pentru, Furdui, după care s'a sculat dep. *N. Cristea*: Trebue să fim foarte în clar — zică D-sa, ca să primim ajutorul ori nu deja acum. Raportul între biserică şi stat la noi e clar de tot. Biserica prin morala sa, face serviciu statului, pe carî el nu le-ar putè face cu organele sale nici întreite. Ar trebui dar' s'o ajute. Dar' statul la noi nu aşa îşi înţelege chiemarea. El a pus §-i cari taie grav în disciplina şi administraţia internă a bisericii în schimbul fleacului de ajutor, ce ofere. Ear' tendinţa lui: nivelarea elementelor heterogene naţionalicește, e aşa de evidentă, că e peste putinţă să nu ne provoace imaginea calului troian folosit în aceste desbateri. Suntem sărăci, dar' sărăcia nu e iertat să ne împingă la umilirea noastră pe toată linia. Am fost şi mai sărăci, când toate elementele erau conjurate contra noastră, şi am existat; ne-ar judeca lumea, dacă acum, când avem totuşi oameni cu prindere şi o metropolie cu posiţie în ţeară, ne-am umili prea tare. Aşi primi ajutorul, câud statul ar cere de la preoţi să-şi exercieze numai misiunea de moralisători ai poporului, dar' el alceva le cere. Să ne fie chiar această un memento, ca să ne punem serios pe lucru, într'u a ne ajuta cât mai curênd înşine! Respinge propunerea comisiei.

Dr. Puşcariu spune că salaritarea e dorinţa preoţimei.

Dep. Dr. D. P. Barcianu accentuează, că aci e un interes mare bisericesc şi naţional la mijloc. Comisia propune să primim întregirea „condiţionată". Dar de-am vedea măcar o rază de speranţă, că această „condiţiă" a noastră se va primi, ar mai merge. Nu e însă de prevăzut omeneşte, ca ceî dătători de ton în guvern să-şi modereze părerile şi arate o pornire spre bine faţă de noi. La ce dar încă ocolurî, probe, când putem lua ca lucru sigur, că tot acolo vom ajunge. Nu va primi „condiţiile" noastre. Nu trebue să ne spăriăm de sărăcie prea tare, precum nici aceea să nu o sperăm, că prin ajutorul acesta al preoţimii o să se „îmbogăţească" şi ea! De nu facem primirea acum, pierdem dreptul la ea pe viitor? Asta să nu ne despereze aşa tare: şi ca oameni şi ca creştini trebue să nutrim nădejdea, că va schimba Dumnezeu şi sistemul şi oamenii de azi, cum a şchimbat şi sistemul de sub Calvini şi de pe timpul, când noi 150 de ani n'aveam de loc cap bisericesc, şi eată azi avem o metropolie. De n'am mai avea nici o speranţă am putea pune arma jos şi capul jos. Dar să avem, şi ca atare să aşteptăm şi să suportăm cu bărbăţie soartea. E contra primirii.

Punêndu-se la vot propunerea şi contra propunerea, cea de a doua cade şi astfel *Sinodul archidiecesan s'a declarat învoit să primească ajutorul dela stat, cu condiţia însă, ca să nu se ştirbească autonomia bisericei noastre şi să nu se mai pună alte condiţii afară de aceea ca banii înadevêr să ajungă la destinaţie.*

Coresp.

Din Caransebeş.

28 Aprilie.

Discuţiunile ce au urmat în jurul afacerii cu *ajutorul de stat* au fost foarte importante în *Sinod*.

Banii îmbiaţi de stăpânirea ungu- *s'au respins*. Aceasta mai ales în urma însufleţitoarelor vorbiri a *generalului de* **Seracin** şi a *colonelului* în pensiune **Lupu.** Aceşti doui bravi fii ai neamului şi braţe vînjoase cari au apărat tronul în vremuri grele, au vorbit cu atâta duioşie pentru interesele bisericii şi cu atâta înţelepciune, că Sinodul n'a mai stat o singură clipă pe gânduri pentru a respinge ajutorul prin care stăpânirea ungurească vrea să-'şi câştige şi înrîurinţă asupra preoţilor români.

Sinodul s'a încheiat azi Mercuri, nainte de ameazi.

Pentru Românism.

Ziarele din Bucureşti aduc ştirea că în urma intervenirei d-lui V. A. Urechia, mai mulţi francezi distinşi, bărbaţi de ştiinţă vor merge la toamnă în Bucureşti, unde vor ţine conferenţe la Ateneul Român.

Intre aceşti conferenţiari se dă numele d-lor Levasseur, membru al Academiei, Victor du Bled, Zola, Leon de Rosny, apoi d-na Marie Doumers, d-na contesă de Beausay.

Din paşalicul Timişorei.

Stimate Domnule Redactor!

Sunt pe aci — în tractul protopopului Putici mai multe staţiuni cari de ani se ţin în vacanţă, aşa *Bobda* şi *Pustinisu*, unde tot prin substituţi se susţine instrucţiunea, numai prin substituţi ear corespunzători nu.

De şi aci în tract sunt un însămnat numêr de învăţători pensionaţi; oameni încă în putere, au pensiune prea redusă, nici 300 fl. anual şi îngreunaţi cu familii, cari se căciulesc protopopului să-i substitue ici colea, dar nu voeşte, ci, în conţelegere cu directorul Hamzea, au adus din cursul 2—3 preparandial nişte băcţandrii de 15 ani, cari nici cântarea nici instucţiunea, abia ceva din cetire măcar, dar nu pricep, i-a smintit dela studii, dar i-a substituit precum însuşi judele com. din Bobda mi se plânge, spre ruşinea străinilor, şi batjocura satului.

Judele îmi zice: „mai bine ar fi substituit pre preot — dacă nu se află învăţători sau dacă nu lasă a se escrie concursul, se fi denumit din cântăreţii satului nostru, cari cu 50% sunt mai calificaţi ca preparanzii, diacii lui prota, cari aşa se vorbeşte că au se împartă în două cu prota salariele lor, sau se fi închis şcoala şi mai mult am profita."

Apoi, ce o să se aleagă de acei preparanzi, când ei îşi perd timpul şezênd în scoale ca nişte butuci, nu ştiu ce se zică şi ce să facă; este aceasta ordine în acest paşalic?

Vorbirile rostite in Sinoadele

DE LA

Sibiĭu, Arad şi Caransebeş.

I. Prea Sfinţia Sa dl Metropolit Ioan Meţianu a rostit la deschiderea Sinodului din Sibiĭu următorul discurs:

Christos a inviat!

Domnilor deputaţi!

Când pentru prima-dată am fericirea a mĕ presenta iutre d-voastră în acest sinod archidiecesan, d-lor deputaţi, mai nainte de toate Vĕ cer binevoitorul sprigin, atât de necesar la implinirea grelei mele chemări, apoi salutându-Vĕ cordial, Vĕ implor dela cer încă mulţi ani de conlucrare mănoasă, la opul cel mare al mântuirei noastre.

Precum se ştie, dlor deputaţi, în restimpul dela ultima întrunire, în acest sinod, douĕ evenimente grave şi dureroase ne-au sguduit sufletul nostru. Unul este funestul eveniment al încetărei din viaţă a fericitei noastre împĕrătese şi Regine Eliasabeta, augusta consoartă a Maiestăţei Sale gloriosului nostru Impĕrat şi Rege Francisc Iosif I., întâmplată la 10 Septembre 1898; eveniment, ce a transpus în mare doliu pe toate popoarele extinsei noastre monarchii, la care doliu s'a asociat şi biserica noastră, dând expresiune adânc simţitei noastre condolenţe şi printr'o adresă înaintată la prealnaltul loc şi apoi înălţând ferbinţi rĕgăciuni la cer, pentru sufletul fericitei rĕposate, precum şi pentru întărirea augustului ei Soţ, şi la suportarea acelei grave cercări.

Di causa acelui incident dureros, nicĭ îmbucurătorul eveniment al iubileulei de 50 de ani al fericitei domnii a Maiestăţei Sale, împliniţi la 2 Decemvrie 1898, nu s'a putut sĕrba cu splendoare recerută, decât în toată liniştea, dar' cu toată pietatea.

Un al doilea eveniment tot atât de trist şi dureros pentru biserica noastră, a fost dlor deputaţi, încetarea din vieaţă a bunului şi preademnului nostru Archiepiscop şi Metropolit Miron Romanul, întêmplată la 3/16 Octomvrie 1898, care asemenea a transpus în mare doliu întreaga noastră biserică, întreg clerul şi poporul din metropolia noastră.

In urma aceluĭ eveniment dureros, vĕduvindu-se scaunul archiepiscop metropolitan, după voea luĭ Dumnezeu din încrederea mărituluĭ nostru congres naţional bisericesc şi din graţia Maiestăţeĭ Sale c. şi r. apostolice, am devenit eu ales şi întărit la înalta demnitate de Archiepiscop şi Metropolit al bisericeĭ noastre din Ungaria şi Transilvania şi prin aceasta la conducerea destinelor bisericeĭ noastre din iubita noastră patrie şi aşa şi la conducerea acestuĭ venerat sinod archidiecesan.

Prevĕd, dlor deputaţĭ, că veţĭ fi cu nerăbdare ce să auziţĭ dela mine, maĭ ales acum la prima convenire cu D-Voastră, în acest sinod archidiecesan, dar' ce alta să Vĕ spun decât, că avênd şi noĭ, ca şi alte popoare cu aspiraţiunĭ la viitor, o mare misiune culturală, pentru care am şi ajuns aicĭ din patria mamă; avênd şi noĭ o mare misiune culturală, de care este condiţionat şi viitorul nostru, acea mare misiune numaĭ prin biserică ni-o putem împlini, şi anume, prin biserica noastră naţionala şi prin şcoala noastră confesională.

De aceea, când am primit asupra-'mĭ fiemnitatea de archiepiscop şi Metropolit, am făcut aceasta cu firma hotărîre, de a conlucra din toate puterile mele, dimpreună cu D-Voastră, dlor deputaţĭ, şi cu ceialalţĭ factorĭ aĭ nostri, şi la implinirea acelei marĭ misiunĭ, prin biserică şi în spiritul bisericeĭ.

Pentru-ca însă biserica să-'şĭ poată împlini şi acea mare misiune, tot cu maĭ mult succes, este de lipsă activitate tot maĭ intensivă şi din partea noastră, dlor deputaţĭ; este de lipsă tot maĭ multă stăruinţă în crearea instituţiunilor şi organelor ce încă ne maĭ lipsesc, precum şi în alimentarea acelora în mĕsură corĕspunzătoare.

Să continuăm dar' şi noĭ lucrarea noastră, dlor deputaţĭ, de unde am început-o, precum o continuă şi alte popoare culte, şi maĭ ales compatrioţiĭ nostrĭ de alte limbĭ şi confesiunĭ, stăruind din toate puterile să avem în toate parochiile bisericĭ şi şcoale corĕspunzĕtoare, cu preoţi şi învĕţătorĭ la înălţimea chemărei lor, provĕzuţĭ şi cu recerutele mijloace de subsistenţă, imperios reclamate de împrejurărĭ, pentru-ca şi aceia să ştie şi să poată conlucra cu adevĕrat zel apostolic, la imprinirea mărereţei noastre misiunĭ, maĭ înainte amintite.

Este neapĕrat de lipsă, d-lor deputaţĭ, să avem în toate părţile archidieceseĭ organe corĕspunzĕtoare, carĭ să-'şi implinească chemarea din propriul simţ de datorinţă, ear' nu numaĭ la provocărĭ din partea superiorilor; este neapĕrat de lipsă, că acele organe să lucre şi din îndemnul propriu şi fără provocărĭ, pentru-ca aşa, considerând biserica de un corp cu maĭ multe membre, toate aceste membre să conlucre la susţinerea şi întărirea corpuluĭ.

Sĕ nu uităm, d-lor deputaţĭ, că nicĭ când nu s'a arătat aşa de mult lipsa unei asemenea lucrărĭ comune, ca în timpul de faţă, în care şi biserica noastră străbună este expusă atâtor curente periculoase.

De aceea să ne punem şi noĭ ca şi alte bisericĭ din patrie, toate silinţele întru desvoltarea uneĭ activităţĭ tot maĭ roditoare în lucrările noastre din parochiĭ, din protopresbiterate şi din eparchiĭ, până sus la metropolie; căci numaĭ aşa ne vom apropia tot maĭ mult de implinirea misiuneĭ noastre, numaĭ aşa va reîntineri şi corpul nostru; ear' plângerile ce se aud acuma în multe părţĭ, vor dispărea.

Pentru asemenea scop măreţ ne-au şi lăsat fericiţiĭ nostrĭ părinţĭ, de scumpă moştenire măreţul Sion, în care ne adăpostim, adecă biserica noastră naţională şi şcoala noastră confesională, ca să ne desvoltăm şi să ne cultivăm în direcţiune religioasă; pentru asemenea scop măreţ ne întrunim în sinoade şi în congrese naţionale bisericeştĭ; şi tot pentru acelaşĭ scop măreţ aducem cu toţiĭ şi sacrificiile posibile, decĭ dar' să şi folosim bine şi înţelepţeşte mănosul teren, ce ni-l ofere biserica noastră străbună, pentru a ne apropia tot maĭ mult de implinirea misuneĭ noastre culturale.

Dar' fiind că la toate acestea, pe lângă silinţele noastre, se maĭ cere şi ajutorul şi darul luĭ Dumnezeu, implorat maĭ înainte cu ceva la sf. altar, maĭ repeţind şi aicĭ implorarea aceluĭ dar' Dumnezeesc asupra noastră şi asupra lucrărilor noastre, declar sesiunea ordinară a sinoduluĭ nostru archidiecesan pentru anul 1899 de deschisă.

Duminecă s'a deschis cu obicĭnuita pompă Sinodul eparchieĭ Aradului. Intêiu s'a făcut însă în catedrală chiemarea Duchuluĭ sfânt, oficiând P. C. L. S. archimandriţiĭ Goldiş şi Hamsea, asistaţĭ de G. Popovicĭ (Şiria), C. Gurban (Buteni), P. Miulescu (B. Comloş) şi Ilie Moga (Răbĕganĭ) protopopĭ.

După ce s'a terminat serviciul divin, deputaţiĭ în frunte cu dignitariĭ bisericeştĭ, s'au dus la seminar, unde Preacuvioşia Sa **archimandritul** Goldiş a rostit următoarea:

Vorbire de deschidere.

Christos a inviat!

Domnilor deputaţi!

La întrunirea noastră de astăzĭ, după ce maĭ întêiu am cerut ajutorul Duhuluĭ sfânt în biserică, primul meu cuvênt către Domniavoastră este notificarea, că: preabunul nostru archipăstor, Inaltpreasfinţitul Domn Ioan Meţianu, din mila luĭ Dumnezeu şi *prin votul bisericiĭ* şi graţia Preainaltă a M. Sale cesare şi apostolice regeştĭ ridicat la cea maĭ înaltă demnitate şi chiemare în ierarchia noastră, ales de archiepiscop şi metropolit, la începutul luneĭ luĭ Martie a. c. s'a depărtat din mijlocul nostru, că ajutat de binecuvêntarea cerească sĕ lucre din poziţia-ĭ maĭ înaltă spre binele şi prosperarea bisericiĭ noastre ortodoxe române.

Tot ca introducere fie-mĭ permis a Vĕ aduce, domnilor condeputaţĭ la cunoştinţă, că conducerea afacerilor diecesane până la deplinirea vacantuluĭ scaun episcopesc şi dreptul de a ocupa acest loc onorific, — nu le consider de acordate mie pentru merite din trecut, ci numaĭ pe basa seniorităţiĭ, în care mĕ aflu azĭ între dignitariĭ activĭ aĭ metropolieĭ.

N'are decĭ a mĕ face *mândru* această chiemare, nicĭ am *lăcomit* la ea; căcĭ dacă este pĕcat urgisit în biserica luĭ Christos, acela e *mândria* şi *lăcomia*; şi dacă totuşĭ după activitate publică bisericească de 30 de anĭ, mĕ pot considera de distins şi satisfăcut, este, că până la doplinirea vacantuluĭ scaun episcopesc, mi-s'a dat ocasiune, însoţit de factoriĭ chemaţĭ, a lucra în sferă maĭ estinsă spre binele dieceseĭ noastre aradane.

Decĭ vĕ rog, Domnilor condeputaţi, ca în acest loc să mĕ socotiţĭ de un gregariu egal îndreptăţit numaĭ de primus inter pares; şi-mĭ permit în aceste momente oricât de însemnate pentru mine a dechiara, că nu sunt amicul fraselor resunĕtoare, de valoare maĭ mult scamotorică pentru galeriă; ca bărbat aicĭ născut, crescut şi între dvoastre încărunţit în afacerile acesteĭ diecese, ori-ce introducere insinuătoare o consider de superfluă şi rugându-vĕ de preţuita bunăvoinţă faţă de persoana mea şi scăderile mele pentru timpul cât voiu conduce sfătuirea dlor Voastre, în interesul causelor şi a obiectivităţiĭ recerute la pertractarea lor, fie-mĭ permis din acest loc a accentua pe scurt următoarele: Ceĭ maĭ bĕtrânĭ deputaţĭ aĭ acestuĭ Venerabil sinod, dimpreună cu mine îşĭ vor aduce încă bine aminte de solidara, energica şi totuşĭ pacĭnica luptă a fiilor bisericiĭ, desvoltată pentru *recâştigarea autonomieĭ noastre bisericeştĭ*, de care ne bucurăm astăzĭ. Şi *ca să fim demnĭ urmaşĭ aĭ acelor anteluptătorĭ*, cred că datorinţa noastră comună este, cu acelaşĭ zel a conserva şi treptat a desvolta deja câştigatele drepturĭ autonomice *şi prin ele bunăstarea bisericeĭ noastre.*

In decursul desbaterilor ce ne stau înainte, să ne respectăm totdeauna diferitele părerĭ, pentru-că *părerĭ diferite putem avea, dar'* scopurĭ diferite să nu avem! Diferinţa scopurilor ar involva spargerea bisericiĭ, de ce Dumnezeu să ne ferească!

Să lucrăm în armonie, căcĭ şi după mithologia străbunilor: armonia flică a *iubireĭ* şi a *curajuluĭ* era.

Să respectăm vederile altora; ca minoritate convingerea noastră fără resonare subordinându-o voii maiorităţii.

Numaĭ aşa ne vom afirma de maturĭ pentru liberala şi de mulţĭ invidiata noastră constituţie bisericească, o să atragem tot maĭ mult respectul popoarelor de diferite confesiunĭ şi o să merităm încrederea pusă în noĭ de obştea credincioşilor din diecesă.

E drept, că şi în discuţiunile sinodale, ca şi în cele civile parlamentare, pe lângă judecata minţiĭ — precum experinţa ne arată — mare rol are simţul inimeĭ — prea adeseorĭ preocupate. Drept ce biserica prin Pavel Apostolul ne învaţă: „*Voĭ, fraţilor, v'aţi chemat la libertate, dar' să nu întrebuinţaţi libertatea voastră de pretext... şi să nu vĕ muşcaţi şi mâncaţi unul pe altul, căutaţĭ să nu vĕ nimiciţĭ...*“ (Gal. V 13—15).

„*De ridicăm noi armele unul asupra altuia* — zice Chrisostom — *nu e de trebu-*

inţă să mai ia diavolul parte la perderea noastră". (cuv. VIII)

Şi cu drept cuvênt, căcĭ statul bisericesc nu cunoaşte decât principiĭ eterne, cu totul diferite de cele ale unuĭ stat civil, carĭ după împregiurărĭ sunt temporale, nestatornice, ca direcţiunea vêntuluĭ împreună cu partidele conduse de ele.

Vedem cu durere în cea maĭ deaproape biserică sorà trista stare urmată de certurĭ şi interese personale... şi eu ca un *memento* îmĭ permit a observa, că: „*ferice de ceĭ-ce pot învăţa din patimile altora...*!

Să ascultăm glasul bisericiĭ, care ca o mamă bună, chemându-ne la întrunire ne zice: „*Veniţĭ de luaţĭ toţĭ duhul înţelepciuniĭ, duhul înţelegeriĭ, duhul temeriĭ de Dumnezeu* !..."

După-ce biserica noastră ortodoxă română a petrecut secolĭ întregĭ plinĭ de nespuse suferinţe, după-ce i-s'a răpit autonomia, fiind tot maĭ mult despoiată de libera întrebuinţare a drepturilor sale, — apăsată şi maltratată de influenţă străină, abia maĭ rămânêndu-ĭ atâta resuflare, cât să poată striga, cum a strigat odată slăbănogul de la scăldătoarea oilor „*Doamne au am om*", — timpul de tristă memorie a trecut; să nu uităm, că acum avem constituţiune bisericească deamnă de invidiat. *O constituţiune cu menire de a fi pururea paladiul* regiuneĭ şi a romanităţiĭ noastre. *O constituţie câştigată prin zelul şi lupta solidară a antecesorilor nostri, o fortăreaţă, care în contra eventualelor atacurĭ esterne iarăşĭ numaĭ cu aceleaşĭ arme, prin zelul şi lupta noastră solidară se poate apăra şi susţinea.* Un bine, domnilor con-deputaţĭ a căruĭ *riscare uşoratecă, provenită din ori-ce interese particulare, cu drept cuvênt ni-ar atrage* **blăstămul urmaşilor nostri.**

Istoria ne arată, că nimic nu duce maĭ iute la ruină, decât ambiţiunea fără cumpăt a conducătorilor şi asusul de drepturile şi puterile câştigate. Dovadă avem, că ambiţiunea nobilă personificată la Romanĭ, din vechime avea biserică şi cultul seu cuvenit, ce însă ulterior prin fapte josnice de corteşie decăzênd, a încetat cu cultul seu împreună.

Apoĭ când prin conducătoriĭ imperiuluĭ roman şi prin fruntaşiĭ bisericiĭ creştine, momiţĭ de duhul ambiţiuneĭ şi al lacomieĭ, s'a spart unitatea în stat şi în biserică şi s'a început demoralisătoarele certe interne: atuncĭ pentru reculegerea statuluĭ roman zădarnic a fost eroismul legiunilor luĭ Traian, zădarnic pentru restabilirea unităţiĭ creştine fanatismul expediţiunelor cruciate.

„*Fiţĭ una, precum şi eu cu Tatăl suntem una*", a zis Christos învăţăceilor seĭ, apostolilor, să fim şi noĭ domnilor condeputaţĭ una *întru apărarea, susţinerea şi desvoltarea drepturilor noastre autonomice*, precum au fost una nemuritoriĭ nostrĭ antecesorĭ în frunte cu neuitatul Marele *Andreiu*, întru recăştigarea acelora, şi atuncĭ putem fi siguri, că această fortăreaţă scumpă şi tare nicĭ „*porţile iadului nu o vor birui.*"

Precum în general dela început, singur pe unitatea şi bunăînţelegerea sfinţilor apostolĭ şi a următorilor lor s'a basat puterea bisericeĭ universale a Mântuitoruluĭ nostru Isus Christos, aşa în special ierarchia şi eparchiele noastre numaĭ unitatea şi buna înţelegerea mandatarilor poporuluĭ, coadunaţĭ în congrese şi în sinoade, garantează susţinerea şi înflorirea bisericeĭ noastre ortodoxe-române cu sfintele aşezăminte.

Mântuitorul nostru, Domnul Isus Christos, unicul cap adevărat şi prevăzător al bisericiĭ, a asemănat biserica sa sfântă cu o corabie, care plutind pe marea vieţiĭ, câte odată întimpină nenorocirĭ, carĭ îi ameninţă chiar esistinţa eĭ; braviĭ corăbierĭ, fiĭ bisericiĭ însă nu desperează, ci cu *credinţă* neclintită se luptă în direcţiunea ducătoare la portul mântuireĭ...

Maĭ cugetând şi la profetica admonitiune analogă, ce nemuritorul *Horaţ* din precauţiune prin o alegoriă a dat-o statuluĭ roman, când acesta era ameninţat prin certele interne, zicênd: „*O navis, referent in mare te novi fluctus, quid agis, fortiter occupa portum* !" — fie-mĭ permis şi mie din locul acesta a observa, că nicĭ biserica, sfânta noastră corabie, fără credinţă în Dumnezeu, fără iubire reciprocă şi fără speranţă în viitor, simbolisate prin anghira, catargul şi compasul corabieĭ, nu se poate susţine în faţa tempestăţilor ameninţătoare ale timpurilor la înălţimea dorită de noĭ **toţĭ.**

Cu bucurie Vĕ salut, decĭ d-lor condeputaţĭ şi inc'odată vĕ rog, ca în decursul desbaterilor, după chemarea sfântă, ce o avem să ne concentrăm privirile noastre la causele ce aşteaptă resolvare, pertractându le cu seriositatea şi obiectivitatea cuvenită mandatarilor unuĭ popor, care şi după descendinţa sa şi după justele sale aspiraţiunĭ culturale cu drept cuvênt se poate privi de chemat a fi factor însemnat în complexul creştinilor din orientul Europeĭ.

Şi acum (Toţĭ deputaţiĭ se scoală în picioare, ca şi vorbitorul):

Tu Doamne, Dumnezeul nostru, care cu negrăita bunătate şi înţelepciune a Ta, aĭ păstrat neamul nostru, şi asemenea poporuluĭ celuĭ oare-când ales, l'aĭ coudus prin pustietatea ispitelor şi a suferinţelor seculare; Isvorule al înţelepciuneĭ, învaţă-ne cum se cuvine şi ce trebue să grăim şi să lucrăm ?

Dă gândirilor noastre duhul adevăruluĭ, duhul înţelegeriĭ dăruеşte-l nepriceperiĭ noastre; umbreşte faptele noastre cu duhul temeriĭ de Tine.

Depărtează de la noĭ toată vrăjmăşia şi patima, carĭ întunecă sufletele şi le depărtează de la lumina adevăruluĭ Tĕu, căcĭ precum apostolul Iacob zice: „*Unde este pizmă şi prigonire, acolo este neorânduială şi tot lucru e rĕu*".

Fă, ca virtuţile creştineştĭ: credinţa, dragostea şi nădejdea să încălzească şi inimile rĕcite, şi să deştepte întru ele cucernicia şi devotamentul către învăţăturile cele mântuitoare, aduse pe pământ de la Tine, prin Fiul Tĕu, Mântuitorul nostru Isus Christos, când a întemeiat sfânta biserică a Ta, punênd fundament sinodalităţiĭ prin cuvintele: „**Unde ve-ţĭ fi doĭ sau treĭ adunaţĭ în numele meu, acolo voiu fi eu în mijlocul vostru**".

Inspiră pe aleşiĭ vĕduviteĭ noastre eparchiĭ arădane, ca să fie întru adevĕr organe binecuvêntate, lucrătoare numaĭ spre binele eĭ şi spre lauda numeluĭ Tĕu! Amin!

CUVÊNTAREA

rostită de Prea Sfinţia Sa Domnul Episcop diecesan Nicolae Popea, la deschiderea Sinoduluĭ din ăst an.

Christos a înviat!

Domnilor Deputaţi!

Mare bucurie simt în sufletul meu totdeauna, când am norocire a vedea adunaţĭ la Episcopia noastră pe iubiţiĭ meĭ fiĭ sufleteştĭ, pe representanţiĭ diecesei din toate părţile, pentru-ca împreună să chibzuim cele bune şi folositoare pentru prosperarea şi înflorirea bisericeĭ noastre eparchiale.

Zece anĭ sunt, domnilor deputaţĭ, de când ne adunăm astfel în sinoadele noastre diecesane, de când am onoare a ocupa acest scaun presidial şi a conduce pertractările diverselor obiecte bisericeştĭ, şcolare şi economice-financiale în înţelesul legeĭ noastre fundamentale, a statutuluĭ organic.

Da, domnilor deputaţĭ, zece anĭ sunt împliniţĭ, de când biserica cea viie a eparchieĭ de Dumnezeu scutite a Caransebeşuluĭ, după încetarea din viaţă a fericituluĭ meu antecesor, a vredniculuĭ episcop Ioan Popasu, prin votul sinoduluĭ sĕu electoral, onorându mĕ cu încrederea, m'a ales episcop în scaunul vacant episcopesc al acesteĭ diecese.

Cu plăcere îmĭ aduc aminte de acel însemnat act electoral, sĕvêrşit, cum ştiţĭ, fără patimĭ, fără ură, fără duşmănii, fără interese particulare, fără scopurĭ speculative şi fără agitaţiunĭ, — în dragoste şi bună înţelegere frăţească, cum o cere adevĕrata morală, spiritul canoanelor şi al statutuluĭ organic, va să zică: avênd în vedere curat numaĭ interesele cele marĭ obşteştĭ, binele şi fericirea bisericiĭ.

Votul unuĭ astfel da Sinod electoral, exemplar, fireşte trebuia să-mĭ plec şi eu capul, să dau ascultare eparchieĭ, care mĕ chiema la sine; deşi de altă parte, trebue să mărturisesc, hotărît eram domnilor, cum mulţĭ o ştiu, să nu maĭ părăsesc locul, unde timp îndelungat îmĭ petrecusem cea maĭ mare şi nu neînsemnată parte a vieţiĭ mele, unde hirotonit am fost şi trecut prin toate gradurile ierarchice şi administrative bisericeştĭ, până la archimandriţie şi vicariat archiepiscopesc, de însuşĭ metropolitul, marele Andreiu baron de Şaguna; şi unde prin urmare aveam o posiţie destul de frumoasă, o vieaţă plăcută şi liniştită, încât mĕ puteam ocupa şi cu alte afaceri private ştienţifice-literare.

Dar' domnilor deputaţĭ, am dat ascultare bisericiĭ, am venit aicĭ cu deplină încredere şi am fost primit cu asemenea încredere şi cu însufleţire mare în diecesă.

Şi tocmaĭ pentru acea acum, după un period de 10 anĭ, ţinând cont de activitatea noastă şi de resultatele eĭ, să nu ne întrebăm oar, de am satisfăcut noĭ aşteptările şi dorinţele generale ale bisericeĭ noastre eparchiale? de am fost noĭ de folos bisericeĭ, în fruntea căreia suntem puşĭ, ale căreĭ afacerĭ le pertractăm din an în an dearêndul?

Eu cred, domnilor deputaţĭ, că faţă cu întrebările acestea, noĭ totdeauna putem sta înaintea luĭ Dumnezeu şi a bisericeĭ cu inima liniştită şi cu fruntea ridicată. Căcĭ, de vom arunca o privire cât de repede asupra periodului acestuia, ne vom întâlni desigur cu o mulţime de lucrurĭ însemnate, bune şi folositoare, sĕvêrşite de noĭ înşine, pe toate terenele vieţeĭ noastre bisericeştĭ, şcolare şi economice-finanţiale.

Sciţĭ, domnilor, ce soarte tristă a avut vechia noastră episcopie a Caransebeşuluĭ, împreună cu aceea a venerabileĭ noastre metropoliĭ de Alba-Iulia, în urma turburărilor şi a desbinăreĭ confesionale din veacul trecut. Sciţĭ prea bine, că după o desperată luptă cu toate ispitele aceluĭ timp funest, maĭ pe urmă, către sfârşitul aceluĭ veac, ea a trebuit să cedeze şi să se anecseze la episcopia Vârşeţuluĭ, de naţionalitate străină, prezêndu-şĭ astfel independenţa şi toate averile sale, încât la reactivarea ei, fericitul episcop Popasu venind în eparchie n'a avut unde să-şĭ plece capul

S'a acvirat la început, cu mare greutate, residenţa episcopească şi maĭ târziu s'a clădit şi casa de peste stradă, unde astăzĭ se află înlocuite cancelaria şi birourile asesorilor referenţĭ consistorialĭ, precum şi librăria şi tipografia diecesană.

Dar ce te nu maĭ erau îndĕrĕt de făcut?

Institutul diecesan teologic şi pedagogic era, cum ştiţĭ, la venirea mea în diecesă, înlocuit în residenţa cea vechiă episcopească, aproape ruinabilă. Cea dintiu grijă a noastră a trebuit decĭ să fie, clădirea edificiuluĭ celuĭ nou tot în vecinătatea residenţeĭ episcopeştĭ de astăzĭ, cu sale spaţioase atât în etagiu cât şi în parter giur împrejur, şi translocarea aceluia în acest edificiu nou şi corespunzetor, unde se află şi astăzĭ. Această dispositiune a fost foarte necesară din toate punctele de vedere, şi nu putem din destul mulţămi luĭ Dumnezeu, că ideea aceasta salutară s'a putut realisa încă atuncĭ, îndată la început. Maĭ rămânând încă jos în parter încăperĭ destule, care deja închiriate aduc un venit frumos dieceseĭ.

Ear' din punct de vedere didactic, tot la acest institut despărţĕmêntul pedagogic, a trebuit maĭ târziu să se adaugă la ceĭ treĭ anĭ de maĭ înainte, încă unul, al 4-lea, precum şi şcoala de aplicaţie deosebit, maĭ sporindu-se astfel şi personalul didactic cu un învăţător.

Dar' domnilor deputaţĭ, cu atâta nu poate fi lucrul complet la un institut diecesan teologic şi pedagogic. Ca să se ajungă scopul pe deplin, avem neîncungiurată trebuinţă de un internat pentru moralisarea, disciplinarea şi creşterea elevilor în spiritul bisericiĭ noastre naţionale. Neputêndu se deocamdată crea un astfel de internat în mod definitiv, din lipsa mijloacelor, s'a făcut totuşĭ ce s'a putut în mod preparativ.

S'a cumpĕrat adecă maĭ întâiu un teren intravilan, aicĭ în oraş, la un loc foarte potrivit, cu scop ca la timpul seu aicĭ pe acest teren să se zidească edificiul corespunzĕtor pentru internat. Dar' în anul acesta oferindu-se un loc şi maĭ bun şi maĭ avantagios, fiind provĕzut cu 4 clădirĭ în curte, l'am cumpĕrat şi pe acesta. Despre cel dintêiu amintit, Veneratul Sinod are deja cunoştinţă din anul trecut; ear' despre al doilea actele respective împreună cu contractul încheiat, se vor supune spre apreciare şi aprobare cu raport special.

Aicĭ pe acest loc din urmă, domnilor deputaţĭ avem de gând să începem la toamna viitoare un internat provisor, dacă contractul reşpectiv de cumpĕrare, se va aproba din partea Veneratuluĭ Sinod.

Amintesc şi aceea, că un început mic de colectă pentru adunarea capitaluluĭ necesar, deja s'a făcut, cum ştiţĭ din partea domnilor deputaţĭ sinodali, rĕmânênd, ca o colectă în mare spre acest sfĕrşit să se pună la cale în timpurĭ maĭ favorabile.

Notez maĭ încolo, că residenţa episcopească cea vechiă, fiind ruinabilă, de tot neaptă spre folosire, a trebuit să se dărîme şi în locul aceleia s'a zidit deja anul trecut un edificiu nou solid şi s'a închiriat destul de bine societăţiĭ comerciale „Severineana".

Nu pot lăsa neamintită nicĭ reşedinţa episcopească de azĭ, care încă a trebuit să se repareze, adiusteze şi înfrumseţeze şi mod maĭ potrivit, ceea-ce succesiv s'a în făcut cu spese nu neînsemnate, partea cea maĭ mare din modestele venite episcopeştĭ.

Pe lângă aceste realităţĭ diecesane, maĭ vin a se adăoga încă două case, tot aicĭ în oraş, lăsate dieceseĭ prin testamente, una de fericitul general Mihail Trapşa, şi alta de fericitul căpitan Iancu Temeş.

Dar' cele maĭ însemnate şi de valoare maĭ mare între realităţile diecesane, sunt fără îndoială cele treĭ domeniurĭ la Marghita-mare, la Visag, şi la Dezeştĭ, cumpĕrate în diferite timpurĭ din acest period. Nu mĕ îndoiesc, domnilor, că şi D-Voastră încă veţĭ recunoaşte, că averea dieceseĭ nu se poate asigura maĭ bine, decât în pământurĭ, făcêndu se astfel totodată şi credincioşilor nostri din acele locurĭ un bun ajutor, prin esarendarea acelor pământurĭ.

Maĭ încolo, tot în acest period de 10 anĭ, s'au înfiinţat maĭ multe fondurĭ la episcopia noastră.

Aşa maĭ întâiu, avêndu-se în vedere asigurarea preoţilor bĕtrânĭ şi neputincioşi, încă de timpuriu s'a înfiinţat fondul de pensiune pentru preoţimea eparchială; eară maĭ târziu, tot din aceste motive, fondul de pensiune pentru funcţionariĭ consistorialĭ şi profesoriĭ institutuluĭ diecesan teologic şi pedagogic.

Apoĭ dorind din inimă, ca poporul să se uşureze cât s'ar putea maĭ mult în privinţa contribuirilor pentru cult, s'au maĭ înfiinţat încă fondul pentru acoperirea convenţieĭ episcopeştĭ, fondul pentru acoperirea sidoxiei episcopeştĭ, fondul pentru acoperirea speselor deputaţilor sinodalĭ şi congresualĭ şi fondul internatuluĭ.

Dease nenea şi fundaţiunĭ din partea unor credincioşi de aĭ nostri, pentru scopurĭ filantropice şi culturale diecesane încă s'au înfiinţat maĭ multe dându se în administraţiunea Consistoruluĭ nostru. Aceste sunt: fundaţiunile Ioan Peţa, Elisabeta Peţa, Tismânariu, Bösz, Baronul Heidte, Trapşa şi Temeş.

Despre luptele cele multe mai ales pe terenul bisericesc şi şcolar, cu ocasiunea introducerei legilor aşa numite politice bisericeşti, a limbĭ maghiare în şcoale, sporirea salariilor învăţătoreşti, — lupte destul de grele până şi prin Casa magnaţilor, nu mai amintesc mai deaproape, fiind ele prea bine cunoscute din cele scrise de până acum. Chiar şi în present avem un obiect destul de greu de pertractat, completarea venitelor preoţeşti, la a cărei bună şi temeinică resolvare, nu să poate din destul recomanda o seriositate cât mai matură.

Şi în urma tuturor acestora, ca un corolar la cele expuse până aici, notez spre bucuria generală, că pre lângă toate erogaţiunile cele mari, ajungênd deja budgetul anul cifra de 35.000 fl averea întreagă a diecesei în aceşti 10 anĭ deja s'a duplicat.

Iată, domnilor deputaţi, în lineamente mai generali, resultatele activităţii noastre oficiale de 10 anĭ. Ele nu se pot ascunde, căcĭ stau negru pe alb, se vĕd cu ochii în toate direcţiunile lor. Prin urmare, se poate zice, că nicĭ noi nu am dormit, ci am muncit cât s'a putut şi cât ne au iertat impregiurările cele grele şi critice, în care trăim şi în carĭ s'a aflat şi se află biserica noastră.

Şi eu, domnilor deputaţi, nu zic, că eu le-am făcut acestea, ci noi cu toţi împreună, în dragoste şi bună înţelegere frăţească, fie-care în posiţia şi sfera sa de activitate, sub conducerea episcopului. Căci acesta este caracterul constituţionalismului celui adevĕrat, de care ne bucurăm azi în biserica noastră.

Bine să ne însemnăm deci, domnilor deputaţi, că condiţiunea esenţială a tuturor lucrurilor bune e dragostea şi buna înţelegere, fără de care chiar şi constituţionalismul cel mai bun nu foloseşte nimic, ci maĭ mult strică. Numai în chipul acesta ni-a fost şi noaue cu putinţă, a produce cele-ce le vedem astăzi în fiinţă în diecesa noastră. Şi tocmai pentru aceea, pentru-ca să arăt adecă puterea covêrşitoare a dragostei şi bunei înţelegeri, m'am vĕzut indemnat, a mĕ lăsa maĭ pe larg în expunerea resultatelor activităţii noastre din periodul acesta de 10 ani.

Să sperăm dar, domnilor, că şi în viitor vom urma cu ajutorul luĭ Dumnezeu tot astfel, fiind călăuziţi de steaua dragostei şi bunei înţelegeri în acţiunile noastre; că va domni pacea între noi, şi că va contribui fiecare în felul sĕu şi după puterile sale, la prosperarea şi viitoriul bisericii noastre naţionale, spre mărirea luĭ Dumnezeu şi fericirea clerului şi poporului bisericii noastre diecesane, ceea-ce şi doresc din adêncul inimii mele.

Pre lângă care declar sesiunea presentă a sinodului nostru diecesan deschisă.

ALTE HOȚII.

Se scrie din Comorn, că suma banilor furați de cassierul orașului se urcă la 33.000 fl. se poate însă ca să se descopere chiar mai mult, căci Toth, cassierul, el însuși a mărturisit: „N'am făcut insemnări despre ce am furat, poate că am furat mai mult de cât s'a descoperit până acum".

Mai interesant e că după ce s'a aflat că el a furat și a fugit, marii lui n'au zis o vorbă despre hoție, ci numai când au vězut că nu s'a împușcat ci l'au prins gendarmii, au adus la cunoștință obștească marea hoție.

NOUTAȚI

Arad, 12 Maiu n. 1899

Știri personale. In vederea alegerii de episcop, care se va face *Duminecă*, I. P. S. Sa Metropolitul Mețianu sosește azi la orele 4 în Arad. Se știe, că conform statutului organic, alegerea va conduce-o Metropolitul.

*

Din valea Almajului, primim o rugare către alegătorii din Dalboșești, ca în fața alegerii de notar, să nu-'și vêndă voturile, ci se aleagă un Român brav și harnic.

*

Alegere de notar comunal s'a ținut în comuna Keszintz cercul Lipovei la 10 l. c. unde dintre 23 voturi a primit Iosif Iorgovici din Kövesd 18; Teodorescu din Fönlak 4; și Haraszti 1 vot; prin urmare cel dintâiu a devenit ales.

*

Aniversare. Al 4-lea centenar al descoperirei caleĭ maritime a Indieĭ se serbează anul acesta la Lisabona. Memoria luĭ Vasco de Gama va da ocasiune la mari sěrbări.

La Paris s'a format un comitet de francezi, decorați cu ordine portughese ori membri ai academiilor și societăților savante portugese. Acest comitet, sub președinția marchizului de Croivier, membru în comitetul superior al coloniilor franceze, adună subscrieri pentru a oferi Regelui și Reginei Portugaliei un bogat album comemorativ al sěrbărei.

Pentru România primește subscrierile d. V. A. Urechiă.

*

Stil bisericesc. In numěrul de eri organul venerabilului president în pensie scrie în prim articol 2 coloane, tratându-ne cu stilul, cu logica și întreg arsenalul de cuvinte gingașe ale lui — Dedu.

Tot pe pag. I un „bărbat fruntaș, credincios al bis. gr. or." scrie un articol, în care între altele zice: „sunt niște *creaturi* cari au venit asupră-ne ca o *plagă*, mai rea de cât ori ce *dușmănie* străină".

Adecă: Mangra, Velici, Oncu, Ciorogar, G. Popovici, dr. Cosma, Paul Pap. dr. Popovici, Russu Șirianu, Sava Raicu. etc. etc. toți membrii cari au prestat servicii reale partidului național, sunt *trădători*, ear *naționaliști* sunt guvernamentalul Aug. Hamsea, d-nii Teodor Popescu, G. Popescu, Proca, Taica Moise și ceilalți, cari *în vieața lor n'au luat parte la luptele politice naționale.* Adecă să ne esplicăm: în congregație Taica Moise a votat nu odată cu — Ungurii!

Bată te să te bată Dedule, că îndrăzneț mai ești!

*

Societăți peste societăți. Se înțelege nu la românii, căci preoțimea și dăscălimea noastră — cinste escepților — e prea indolentă față de astfel de așezeminte salutare. La Rutenii din Maramurăș s'au intemeiat în șase sate societății de depuneri, iar în cotul Clujului prin puținele comune ungurești încă sau întrmeiat, așa că nu mai satele românești sunt lipsite de societăți. Să nădějduim că și fruntașii nostri dela sate se vor pune pe lucru și vor întemeia reuniuni de cultură, societăți de consum de depuneri. Ar fi vremea ca să înțelegem odată că la noi îndoit se simte necesitatea insoțirilor, că de pildă la Șvabi, Sași ori Maghiari.

*

Apucături ovreiești. Se știe, că guvernul austriac a îngăduit exportul de rimători din România, boalele epidemice ne mai bântuind prin multe județe. Foile maghiare și negustori ovrei, au început acum să sbiere, că porcii României îi sěrăcește că să se ia měsuri, ca România să nu mai poată exporta prin Bucovina, Galiția, la Viena. Ovreii uită înse că nu dela guvernul maghiar ci dela al Romaniei și al Austriei atârnă aceasta, cea ce s'a și stabilit prin o convenție încheiată între cele două guverne.

*

O înmormêntare rară în B.-Comloș. Pe când incungiuram piața la invierea Domnului, tinerul corist Vichente Fleșer, fiiul onor. fruntaș George Fleșer, fost primar și epitrop bisericesc, a fost chiemat la cele vecinice, în floarea junei sale vieți de 18 ani.

Inmormêntarea s'a făcut a doua zi de Paștĭ la oarele 2 p. m. în prezența unui public de peste trei mii de oameni.

La casa părinților, a ținut cuvêntul funebral preaonor. Dl protopop *Paul Miulescu*, care a stors multe lacrimĭ din ochii mareluĭ public. Conductul s'a pus în mișcare în următoarea ordine: în frunte 2 fetițe paranimfe ducênd 2 prapori, pruncii ministranți, corpul didactic, musica instrumentală, corul vocal — avênd fiecare corist semn de doliu — preoțimea, o jună paranimfă, care ducea cununa, însoțită de doi juni, cosciugul mortuar foarte luxos, părinții, rudenii și o mare de popor, cuprinzênd și publicul cel mai ales al opidului nost.

Dureros și mișcător a fost, când tinerimea de la joc, i a eșit spre întimpinare în gura pieței, postându-se în ordine exemplară, și tot în asemenea ordine s'a postat luându-și adio aceași tinerime, când eșind noi cu conductul din biserică, am plecat înspre cimiter, și trecênd pe lângă sala de joc, tinerimea s'a postat în 2 coloane, tinerii spre dreapta, ear' fetele în alb înspre stânga, cuprinzênd o stradă întreagă. Părinților greu răniți și vecinic nemângâiați prin perderea iubitului lor fecior, trimită-le D-zeu mângâiere și tărie.

Vecinică fie amintirea luĭ!

*

Himen. Domnul Coriolan Popoviciu, notariu în Dognecea s'a logodit cu gentila și amabila Domnișoară Riți Florescu fiica Domnului Victor Florescu notar în Dubești.

*

Cea mai nimerită pedeapsă. Nici odată n'am putut să dau dreptate bărbaților, carĭ își rěsbună necinstirea căsniciei cu *omorul;* și aceasta adecă nici după învěțătura creștinească, dar' nici din înțelepciune. Totdeauna am fost pentru un alt mod de pedepsire, fie și cel următorul, cum s'a întêmplat acum câteva zile în Giula. Acolo adecă un anumit *Koncsor* umbla după nevasta altuia; într'o zi simțind că bărbatul nu e acasă, s'a dus la nevastă cu gând hain și îi făcea curte din gros, dar' a fost surprins de bărbat. Drept pedeapsă *Koncsor* a fost pus în călědău: bărbatul cu pricina 'i-a legat fedeleș și scoțêndu-l la uliță l'a legat de stîlpul porței. Ear' pentru ca pedeapsa sě fie cât mai de învěț, a chiemat la fața locului pe soacra și pe nevasta pedepsituluĭ. Nu a fost destul însă cu atâta, ci mergênd vestea despre buclucul luĭ *Koncsor*, în scurt timp s'a adunat acolo mulțime de oamenĭ, carĭ toți îl rideau și îl întrebau, ori de mai are poftă să mai umble pe la nevestele altora? Numai într'un târziu, când aproape pe tot orașul îl bajocorise, poliția a scăpat pe omul din strîmtoare. — Ia, spuneți-mĭ acum: se poate pedeapsă mai strajnică? Și vedeți! Bărbatul vătěmat pe lângă aceasta, nici nu și a încărcat sufletul cu vr'u pěcat cât de mic. Nu e oare așa cu minte?

*

Dreptul boului—dreptul omului. In parlamentul din Berlin un deputat a făcut o propunere, ca vitele înainte de a fi tăiate să se amețească. Un Ovreu dreyfusist de pe galeria parlamentului a aruncat între deputați niște petece de hârtie pe care sta scris că „nu boilor, dar' oamenilor să li se dea drepturi". Să fi aruncat în parlamentul maghiar astfel de hârtie mai avea înțeles.

*

Din Beregsău (Bănat) primim următoarele:

A doua zi de paștĭ bunul nostru preot Ioan Balta a rostit în biserică o frumoasă cuvêntare, plină de învěțături și sfaturĭ bune ca un adevěrat părinte sufletesc, care a înveselit și mângâiat pe toți credincioșii.

In vorbirea sa ne arată cum Domnul nostru Isus Christos a pătimit, înfruntând chiar și moartea pentru binele obștesc.

Suntem mândri de bunul nostru preot care lucrează pe toate căile pentru înaintarea și fericirea noastră.

Un bětrân credincios.

*

Poșta Redacției.

D-sale T. Un. Nr se poate publica. Iscălește!

*

Poșta administrației.

D-luĭ George Pap în Kapnikbánya. Cataloage incă nu avem.

*

ULTIME ȘTIRI

Paris, 11 Maiu.

Aseară revizioniștii (carĭ vor să se pertracteze din nou afacerea Dreyfuss) au ținut o mare întrunire, cerênd ca colonelul Picquart să fie eliberat.

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe Quart. II, 1899, la

„TRIBUNA POPORULUI"

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare

În Monarchie:

Pe un an	fl. 10.—
Pe ½ an	„ 5.—
Pe ¼ an	„ 2.50
Pe o lună	„ 1.—

Pentru România și străinătate.

Pe un an	franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu **2 fl. pe un an,** *având o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.*

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI."

Vremea a fost mai tot ploioasă atât în țèra întreagă, precum și în alte țeri ale monarchiei, astfel că apele mai multor rîuri și rîulețe au eșit din albie, potopind pe alocurea livezi și câmpii, ce stau mai aproape de ele, fără însă de a pricinui ceva stricăciuni însemnate. Când scriem aceste rînduri însă se vestește din toate părțile, că apele s'au retras și chiar scăzut în albii. De Joi dimineața vremea e cu totul schimbată; soarele strălucește, dar nu cu dogoreală, nu e primejdie că va stoarce curând umezeala, cu care s'a provězut pământul.

Prețurile, *în străinătate* se urcă încet, deși comerciul nu prea era vioiu; *în țară* prețurile *grânelor de făină* s'au urcat simțitor, precum cele de nutreț au rěmas așa cum au fost.

*

Prețuri.

Grâu:	s'a vêndut cu fl.	9.55—9.70
Sěcară:	„ „ „ „	7.10—7.35
Orz:	„ „ „ „	6.10—6.40
Ověs:	„ „ „ „	5.75—6.10
Cucuruz (porumb)	pe Maiu. . . .	4.38—4.48
„	pe Iulie	4.54—4.61

Prețuri cu termin.

Grâu	Maiu . . . . . „	8.68—8.90
„	Octomvrie . . . . . „	8.22—8.32
Sěcară	„ Octom . . . . . „	6.74—6.82
Cucuruz:	pe Maiu . . . . . „	4.34—4.16
Ověs:	pe Octom . . . . . „	5.57—5.65

Diverse.

Făină de grău:

No	0	1	2	3	4	5	6	7
fl.	15.	14.40	14.	13.60	13.40	11.80	11.	9.80
	7 și jum. 8							
	8.20	5,60						

Făină de sěcară:

No, 00	0	0|I	I	II	II B	III.
—.—	fl 12.60	12.10	11.60	12.20	10.10	860

Tărîțe fine fl. 5.— comune fl. — —

Meiu (măl. măr.) Nr.	0	1	2	3	4
	11.50	11.—	10.75	10.25	9.50

Fasole albă s'a vênd. cu fl.	6.50—7.—	100 kl.
„ boabe rot. „ „	7.25—7.75	„ „
Linte fără gărgărițe „ „	10.—16.—	„ „
Mac . . . . . „ „	31.—33.—	„ „
Mazere . . . . . „ „	11.—17.—	„ „
Semânță de cânepă „ „	—.—11.50	„ „
Chim . . . . . „ „	—.—28.—	„ „
Unsoare de porc . „ „	52. .—	„ „
Slănină . . . . . „ „	43.50—46.—	„ „

Prune	80/85	bucăți	bosniece	fl. 12.75
„	95/100	„	„	„ 10.50
„	115/120	„	„	„ 9.50
„	80/85	„	sêrbești	„ 12.50
„	95/100	„	„	„ 9.½

Semințe:

Trifoiu roșu:	„ „ 98	„ „ 37.—	—43.—
Lucernă: ung.	„ „	„ „ 40.—	—43.—
„ ital.	„ „ 98	„ „ 45.—	—47.—
In, după calitate	. . . „	„ 10.50	—11.—
Uleiu de napi	. . . . . „	33.—.	

Petroleu american	rafinat	fl. 22.50	100 kl
„ rusesc	„	„ 20.—	„ „
„ de Orșova	„	„ 19.—	„ „
„ de Brașov	„	„ 18.—	„ „
Spirt grob pentru rafinat		fl. 16.50	—16.75
Lână: de vară	. . . . .	fl. 90.	—92
„ vênătă	. . . . .	„ 90.	—93
„ albă	. . . . .	„ 108.	—114

Pei lucrate:

prima Einsatz-Terzen		10—13	Kl fl.	138.—142
„	„	14—20	„ „	143.—148
„	Zweisatz	„ 20—22	„ „	133.—135
„	Dreisatz	„ 22—24	„ „	140.—142
„	„	„ 25—26	„ „	143.—145
„	„	„ 26—30	„ „	145.—146
„	de bivol	„ 28—32	„ „	142.—144

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.
Redactor responsabil Ioan Russu Șirianu

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeş.

Director: E. Hodoş.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realităţi şi Visări,

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—3. G Coşbuc, Versuri şi Proză.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovişteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoş, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Ţiganilor.

Nr. 10. E. Hodoş, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoş, Cântece Bănăţene.

Nr 13. E. Hodoş, Cântece Cătăneşti, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localităţi.

Nr. 18—22. Zotti Hodoş, Poftă bună! Carte de bucate.

Nrele viitoare: Cercetări din Istoria Românilor bănăţeni de P. Drăgălină.

Partea I. Istoria Banatului Severin până la pluta dela Mohàcs.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria şi Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Infiinţarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Părţile au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt învitaţi a ne înştiinţa, ca să ştim câte exemplare să tipărim. Volumele se plătesc numai după-ce au apărut.* **Direcţia.**

*

„Moda Ilustrată“. Redacţia şi administraţia: Strada Sărindar Nr. 11 în Bucureşti.

Apare în fiecare Sâmbătă.

A apărut Nr. 7 din 13 Februarie. *Odată cu numărul acesta se imparte un supliment gratuit*, care represintă un tipar croit de *foi noui*, fără cusătură îndărăt şi cu nasturi în părţi în mărime naturală.

Cuprinsul acestui număr e variat şi interesant atât în ceea-ce priveşte moda cât şi partea literară şi lucrul de mână. Se continuă publicarea romanului „Oroberta“ de Leon Barracand.

Preţul abonamentului la „Moda Ilustrată“.

Un an în ţară.	Lei 10—	în străinătate.	Lei 13.—
Şase luni	„ 5	„	„ 6.50
Trei luni	„ 3—	„	„ 3.50

Avis important.

Cererile de abonament trebue însoţite de un mandat poştal sau de valoarea abonamentului în mărci poştale.

*

A apărut nrul 27 din **„Floare Albastră“** cu următorul sumar:

Pandurul, C. Sandu. Cântec bohem (poesie, St. O. Iosif. Din Corsica, I. Pus[illegible]an Cântecul isvorului (poesie). Stu-Petreanul Note din ţeară, S. Voinea. Glas de corn (poesie), D. Nanu. Funcţionari... (schiţă. Safire's ochii tăi (din Heine). I. Neamţu. O carte nouă, Marie Rz. Rubrică veselă Lumpatius. Criminalitate şi socialism, Alfred Fouillée Crochiuri din ţeară, Snoave Ecouri literare şi artistice. etc. etc.

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră“

Poftă bună!

Carte de bucate de *Zotti Hodoş* Atragem atenţiunea cetitorilor asupra acestei cărţi, care conţine sub 420 de numere, peste 600 de reţete şi anume cele mai bune reţete din bucătăria practică şi moderna. Această carte să poate întrebuinţa în ori-ce gospodărie românească. Partea cuprinde atât reţetele bucatelor celor mai simple cât si reţete de bucate mai complicate; şi adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspicuri galantine, fripturi naţionale şi franţuzeşti, torte, parfeuri îngheţate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Preţul 70 cr. plus porto 5 cr. se afla de vinzere la Dna Zotti Hodoş. Caransebeş.

*

„Revista ilustrată“, în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poesie de G. Coşbuc. Ornatele (Odajdele) preoţilor idolatri. Tipuri de S. P. Simonu. Când te văd. Poesie de Niţu Din propria ei putere. Novelă de G. Simu.

*

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an şi rugăciune pentru vremuri grele“ este titlul unei broşuri, ce a apărut la institutul tip. *„Minerva“* din Orăştie, edată de d-nii: Iosif Tăbăcariu şi Ilie Turdăşan.

Preţul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

A apărut!!

şi se află de vânzare la

administraţia „Tribuna Poporului“

PRIBEAG

de Ioan Iosif Sceopul,

cu preţul de 75 cr. plus 3 cr. porto postal.

Broşură elegantă şi frumoasă şi vrednică de cetit.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Carl F. Jicheli, Sibiiu

Marca C. F. J. Cu garanţă pentru fiecare bucată.

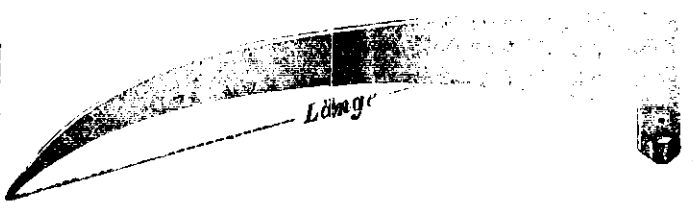

Marca C. F. J. Cu garanţă pentru fiecare bucată

Lungimea	75	80	85	90 c/m
pe bucată	80 cr.	80 cr.	1 fl.	1 fl.

Ori care coasă cumpărată dela mine sub garanţă care nu ar corespunde, se primeşte înapoi, eventual se schimbă, afară dacă coasa a fost bătută (ascuţită) sau întrebuinţată.

La cumpărarea de 10 coase deodată se dă o bucată gratis.

Intr'un pachet de 5 kilo încăp după lungime cam 6—8 bucăţi pentru cari e a se plăti porto postal împreună cu frachtu şi provisiune de rambursare 27 cr. pentru prima şi cr. 42 pentru ori care altă zonă depărtare.

In decursul cestor 10 ani din urmă mi-am câştigat o clientelă constantă ce creşte în toate cercurile pentru comandele de coase, astfel că furnisez coase în toate părţile şi cea mai mare parte a economilor numai dela mine comandează coasele în fiecare an.

Grese (Cute) pentru ascuţit 327 2—10

roşii peatră chemică — — 08 cr. neagră vineţie peatră naturală 12 cr. Marmoră de Bavaria — — 25 cr.

netezită peatră fină de Bergamos Marca C. F. J. fl. —40

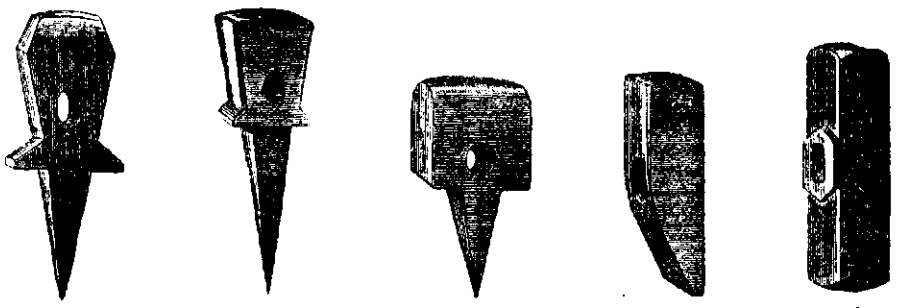

1 2 3 4 5

Cu garanţă pentru secere bucată. Ori care bucată ce ar fi prea moale sau tare se schimbă cu alta.

Nicovele pentru coase ca figura	1	2	3
1 bucată	cr. 52	48 cr.	45 cr.

Ciocan pentru bătut coasa ca figura	4 à 250	300	fig. 5, à 350 grame.
1 bucată	cr. 45	cr. 50	cr. 55

Toporişte de coase pentru cosit la bucate model Iulius Teuthsch 100 bucăţi fl. 45.

Greble de fer pentru cosit la bucate cari se pot întări cu şiroafe pentru toporişti de lemn obicinuite 100 bucăţi fl. 60

BERE MINUNATĂ

MUSICĂ ROMÂNEASCĂ

Restaurantul Kánya

e primul şi cel mai cercetat restaurant domnesc din Arad.

MÂNCARILE

cele mai bune, mai bine gătite, cu grije servite şi ieftine. Mâncări calde totdeauna se capătă.

Vinuri superioare

aduse din magasinele cele mai cu reputaţie.

BERE

totdeauna proaspătă, ceea-ce recunosc toţi apreciatorii berei din restaurantul Kànya. care în „sesonul berei“ e cercetat de un public imens şi distins, ceea-ce pune îndestul în relief calităţile unei bere în realitate excelentă

Berea fiind bună, gustoasă şi igienică, toţi consumătorii e de dorit să cerceteze restaurantul subscrisului.

Grădina publică

am deschis-o la 1 Maiu. Loc umbros şi verande stau la dispositie.

Musica

vestită si excelentă a lui **Nagy Jozsi** şi a lui **Kiss**, vor fi cu deosebită consideraţie la publicul românesc.

Am angajat chelneri cari vorbesc şi româneşte

Intrarea în restaurant şi-'n grădină se face numai prin strada **Zrinyi.**

Mâncările, beuturi, musica, serviciul, localul, grădina fiind toate bune, rog pe On. public românesc ca să mă onoreze cu o cercetare cât de deasă

Cu osebită stimă 325 3—

KÁNYA & ÉZA.

MÂNCARI GUSTOASE.

VINURI EXCELENTE.

Tipografia „Tribuna Poporului“ Aurel Popovici-Barcianu în Arad.